

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 169/2020-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 16. apríla 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a Miloša Maďara predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] ktorou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 23 Er 4142/2008, a takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.
2. Žiadosti [REDACTED] o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého konania a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. mája 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), doplnená písomným podaním z 21. marca 2020 (doručeným ústavnému súdu 24. marca 2020), ktorou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 23 Er 4142/2008 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Ústavná sťažnosť sťažovateľa je vedená pod sp. zn. Rvp 808/2019 a v súlade s čl. X bodom 5 písm. c) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 schváleného 16. októbra 2019 bola náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov prerozdelená a 17. októbra 2019 pridelená sudcovi spravodajcovi Rastislavovi Kaššákovi.

3. Podľa čl. II bodu 5 Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky schváleného na zasadnutí pléna konaného 4. decembra 2019 na obdobie od 1. januára 2020 do 31. decembra 2020 (ďalej len „rozvrh práce“) je na konanie vo veciach patriacich do pôsobnosti senátov ústavného súdu v jednotlivých prípadoch príslušný ten senát ústavného súdu, ktorého členom je sudca spravodajca, ktorému bola vec pridelená. V súlade s čl. II bodom 3 písm. a) rozvrhu práce pri predkladaní pridelených vecí do senátu sudcom spravodajcom Rastislavom Kaššákom pracuje prvý senát ústavného súdu v zložení Jana Baricová, predsedníčka senátu, Rastislav Kaššák a Miloš Maďar. Ústavnú sťažnosť sťažovateľa preto predbežne prerokoval senát v zložení uvedenom v záhlaví tohto rozhodnutia.

4. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že napadnuté konanie, v ktorom má sťažovateľ právne postavenie povinného, sa začalo na základe návrhu na vykonanie exekúcie podaného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „oprávnená“), ktorým sa voči sťažovateľovi domáhala vymoženia sumy 40,23 € s príslušenstvom. Súdnemu exekútorovi [REDAKOVANÉ] (ďalej len „súdny exekútor“) bolo poverenie na vykonanie exekúcie udelené 9. decembra 2008.

5. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uvádza, že súdny exekútor podal okresnému súdu 14. apríla 2009 podnet na zastavenie exekučného konania podľa § 31 ods. 1 a § 57 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) a následne aj oprávnená podala podaním zo 6. februára 2014, doručeným okresnému súdu 20. februára 2014, návrh na zastavenie exekúcie. Okresný súd o tomto návrhu oprávnenej rozhodol uznesením sp. zn. 23 Er 4142/2008 zo 4. februára 2019, ktoré bolo sťažovateľovi doručené 12. februára 2019 tak, že exekúciu zastavil podľa § 57 ods. 1 písm. c) Exekučného poriadku a oprávnenú zaviazal nahradiť súdnemu exekútorovi trovy exekúcie v sume 39,83 € do 3 dní od právoplatnosti uznesenia.

6. Sťažovateľ namieta, že okresný súd teda preukázateľne nekonal o podnete súdneho exekútora viac ako deväť rokov a o návrhu oprávnenej na zastavenie exekúcie viac ako päť rokov, a tým „nezabezpečil rýchlu a účinnú ochranu práv povinného z exekúcie, čím hrubo poškodil povinného z exekúcie a tým porušil základné právo povinného z exekúcie podľa čl. 48 ods. 2 ústavy“.

7. Z vyúčtovania vymoženej pohľadávky, ktorú sťažovateľovi zaslal na jeho žiadosť súdny exekútor, vyplýva, že od sťažovateľa bola v rámci exekúcie od 28. decembra 2017 do 23. apríla 2018 vymožená suma 99,66 €. Sťažovateľ preto okresnému súdu zaslal podanie z 10. júna 2018, v ktorom túto skutočnosť oznámil okresnému súdu a žiadal, aby okresný súd zaviazal oprávnenú vrátiť mu vymoženú sumu. Po nahliadnutí do spisu

okresného súdu 14. februára 2019 sťažovateľ zistil, že jeho podanie z 10. júna 2018, doručené okresnému súdu 14. júna 2018, sa v spise nenachádza a okresný súd sa o ňom nezmienil ani v uznesení zo 4. februára 2019. Poukázal pritom na úradný záznam vyhotovený súdnou tajomníčkou okresného súdu z 11. marca 2019, z ktorého vyplýva, že podanie sťažovateľa z 10. júna 2018, ktoré bolo okresnému súdu doručené 14. júna 2018, bolo v dôsledku pracovnej zaneprázdnenosti administratívnych zamestnancov a personálnych zmien založené do spisu až 11. marca 2019.

8. Sťažovateľ taktiež využil možnosť postupu podľa § 62 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a 27. decembra 2018 podal predsedovi okresného súdu sťažnosť na prietahy v konaní (ďalej len „sťažnosť“). Predseda okresného súdu prípisom sp. zn. Spr 2201/2019 z 28. januára 2019 sťažovateľovi oznámil, že nie je možné dodržať lehotu 30 dní na vybavenie jeho sťažnosti z dôvodu nemožnosti zabezpečenia podkladov, pričom po odpadnutí prekážky sa k jeho sťažnosti vyjadrí. Následne v prípise sp. zn. Spr 2201/2019 zo 7. februára 2019 predseda okresného súdu uviedol, že okresný súd v napadnutom konaní vydal uznesenie sp. zn. 23 Er 4142/2008 zo 4. februára 2019, ktoré bolo účastníkom konania expedované 7. februára 2019.

9. V ďalšej časti ústavnej sťažnosti sťažovateľ poukazuje na rôzne definície pojmu korupcia a tvrdí (bez akéhokoľvek bližšieho odôvodnenia, pozn.), že súdne prietahy v napadnutom konaní sú práve dôsledkom korupcie. Zároveň poukazuje na viaceré ústavné sťažnosti, ktoré už adresoval ústavnému súdu.

10. Sťažovateľ si súčasne uplatnil primerané finančné zadosťučinenie vo výške 20 000 €, čo odôvodnil nečinnosťou okresného súdu, nedodržiavaním zákonných povinností a postupov a „*úmyselným nezaložením podania povinného z 10.06.2018, doručené súdu 14.06.2018, do súdneho spisu*“. V doplnení ústavnej sťažnosti z 21. marca 2020 upravil požadovanú výšku finančného zadosťučinenia a žiada, aby bol okresný súd zaviazaný zaplatiť mu 5 000 € z dôvodu spôsobených zbytočných prietahov v napadnutom konaní a sumu 10 000 € z titulu „*náhrady nemajetkovej ujmy*“. Súčasne si sťažovateľ uplatnil

náhradu trov konania, ktorú, ako uvádza, vyčíslil dodatočne právny zástupca, ktorý mu bude ustanovený.

11. Na záver sťažovateľ žiada, aby mu ústavný súd ustanovil právneho zástupcu, pretože jeho nepriaznivá finančná situácia mu neumožňuje platiť za poskytovanie právnych služieb, pričom podaním zo 16. decembra 2019 (doručeným ústavnému súdu 18. decembra 2019) špecifikoval svoje majetkové pomery a predložil aj výpis zo svojho účtu.

II.

Relevantná právna úprava a judikatúrne východiská ústavného súdu

12. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

13. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

14. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

15. Podľa § 42 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde návrhom na začatie konania je sťažnosť fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy.

16. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

17. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

18. Ústavný súd predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľa na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu v súlade s § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či ústavná sťažnosť obsahuje všetky náležitosti vyžadované zákonom (§ 39 a § 43, § 123, § 124 a § 132 zákona o ústavnom súde), a súčasne zisťoval, či v danom prípade nie sú dané dôvody na odmietnutie ústavnej sťažnosti podľa citovaného § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré sú podané navrhovateľom bez právneho zastúpenia podľa § 34 a § 35 zákona o ústavnom súde a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu (§ 37 zákona o ústavnom súde), návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané zjavne neoprávnenou osobou, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde].

19. Ústavný súd považuje za potrebné v prvom rade poukázať na skutočnosť, že sťažovateľ síce v ústavnej sťažnosti namieta porušenie práva na spravodlivé súdne

konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní, avšak z celého obsahu ústavnej sťažnosti, ako aj z argumentácie sťažovateľa v nej obsiahnutej vyplýva, že sťažovateľ sa domáha vyslovenia porušenia práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote ako jedného z aspektov práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V systematike dohovoru je totiž celková dĺžka, rýchlosť a plynulosť súdneho konania obsahom práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote. Na základe uvedeného ústavný súd ustálil predmet konania, tak ako je uvedené v záhlaví tohto uznesenia.

20. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov.

21. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

22. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010). Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k označeným právam v zásade identické.

III.

Posúdenie veci ústavným súdom

23. Predmetom ústavnej sťažnosti je v danom prípade namietané porušenie základného práva sťažovateľa na konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2

ústavy (a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) postupom okresného súdu v napadnutom konaní. Porušenie označených práv spočíva podľa názoru sťažovateľa v tom, že okresný súd viac ako deväť rokov nekonal o podnete súdneho exekútora na zastavenie exekúcie a viac ako päť rokov nerozhodol o návrhu oprávneného na zastavenie exekúcie, a to aj napriek viacerým sťažnostiam sťažovateľa na prietahy v konaní adresovaným predsedovi okresného súdu.

24. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej je dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť aj zistenie, že porušenie uvedených práv sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už označený všeobecný súd meritórne rozhodol pred podaním ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (II. ÚS 184/06), a preto už k namietanému porušovaniu tohto práva nečinnosťou tohto orgánu verejnej moci v čase doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu nemohlo dochádzať (m. m. II. ÚS 387/06).

25. Jednou zo základných pojmových náležitostí ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že ústavná sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (m. m. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05). Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie označeného práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 116/02, IV. ÚS 342/08). Ak v čase doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu už nemohlo dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde]. Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný

aj judikatúrou EŠLP (pozri rozsudok vo veci Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike z 3. 3. 2009, sťažnosť č. 16970/05).

26. Zo zistení ústavného súdu, ale aj samotného obsahu ústavnej sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že okresný súd v napadnutom konaní rozhodol uznesením sp. zn. 23 Er 4142/2008 zo 4. februára 2019, ktorým exekúciu zastavil a oprávnenej uložil povinnosť nahradiť súdnemu exekútorovi trovy exekúcie v sume 39,83 €. Podľa vyznačenej doložky právoplatnosti a vykonateľnosti nadobudol prvý výrok uznesenia okresného súdu o zastavení exekúcie právoplatnosť a vykonateľnosť 12. februára 2019 a druhý výrok o trovách exekúcie nadobudol právoplatnosť 28. februára 2019 a vykonateľnosť 5. marca 2019. Ústavný súd považoval súčasne za preukázané, že sťažovateľ podal proti predmetnému uzneseniu okresného súdu zo 4. februára 2019 odvolanie, ktoré bolo uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4 CoE 24/2019 z 22. augusta 2019 s právoplatnosťou a vykonateľnosťou 11. marca 2020 odmietnuté ako neprípustné a súčasne ako podané neoprávnenou osobou.

27. Na základe uvedeného je zrejmé, že v čase, keď sa sťažovateľ obrátil na ústavný súd so svojou ústavnou sťažnosťou odovzdanou na poštovú prepravu 6. mája 2019 a doručenou ústavnému súdu 7. mája 2019, už bolo napadnuté konanie, v ktorom sa sťažovateľ domáha vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, právoplatne skončené, a teda k porušovaniu označeného základného práva sťažovateľa v napadnutom konaní už nemohlo dochádzať a jeho právna neistota už nemohla trvať. Konanie o ústavnej sťažnosti sťažovateľa pred ústavným súdom preto ani nebolo spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (ako aj k právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru).

28. Z týchto dôvodov ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

IV.

Žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu

29. Podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde navrhovateľovi, ktorý požiada o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, ústavný súd môže ustanoviť právneho zástupcu, ak to odôvodňujú majetkové pomery navrhovateľa a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

30. Pokiaľ ide o žiadosť sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom, ústavný súd zdôrazňuje, že na vyhovie takejto žiadosti musia byť kumulatívne splnené tri podmienky, resp. predpoklady: (i) žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu, (ii) majetkové pomery odôvodňujúce takúto žiadosť a to, že (iii) nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Pokiaľ ide o podmienku vyžadujúcu, aby nešlo o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, táto je splnená vtedy, ak je okrem iného daná právomoc ústavného súdu na jej prerokovanie, ústavná sťažnosť nie je oneskorená ani zjavne neopodstatnená.

31. Ak teda ústavný súd po posúdení ústavnej sťažnosti zistí, že v danom prípade nie je daná jeho právomoc na jej prerokovanie, ústavná sťažnosť je oneskorená, neprípustná alebo zjavne neopodstatnená, znamená to, že ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, a teda to znamená, že nie je splnený jeden z predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, v dôsledku čoho nemožno žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom vyhovieť.

32. Vzhľadom na to, že ústavný súd v danom prípade dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť sťažovateľa je potrebné odmietnuť v celom rozsahu z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti, nebolo možné vyhovieť ani žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu na jeho zastupovanie v konaní pred ústavným súdom, pretože by išlo o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti (m. m. III. ÚS 265/2014, III. ÚS 631/2017, I. ÚS 383/2019). Na základe uvedeného ústavný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia (bod 2 výroku).

33. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá v celom rozsahu, bolo bez právneho významu zaoberať sa návrhom sťažovateľa na priznanie primeraného finančného zadosťúčinenia, pretože rozhodovanie o ňom je viazané na vyslovenie porušenia základného práva alebo slobody (čl. 127 ods. 3 ústavy).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. apríla 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu